

Hetty Denen Foundation

Stichting Hetty Denen voor Zambia

Nieuwsbrief januari 2005, Nummer 10

Goedendag lezers,

Een nieuw jaar is weer begonnen en we beginnen deze nieuwsbrief dan ook met iedereen de beste wensen voor 2005 toe te wensen. Het ongeluk dat Hetty wegrukte is 10 kerstmisleden geleden gebeurd en dat betekent dat de stichting deze maand dus ook 10 jaar bestaat. Aan de ene kant is er veel gebeurd in die 10 jaar aan de andere kant lijkt het nog wel de dag van gisteren. Eigenlijk gaat de tijd toch wel erg snel voorbij en tegen het einde van het jaar staan we daar allemaal wel een ogenblik bij stil. Het afgelopen jaar zijn wij ook zelf in Zambia geweest en hebben met eigen ogen de ontwikkelingen mogen aanschouwen en er is voldoende om over te schrijven.

Zambia anno 2004

De rivier de Zambezi lijkt dit jaar wel wat sneller te stromen. Zambia bruist van de energie en dit is voelbaar in de lucht. De kranten berichten positiever over de economie, meer toeristen weten hun weg te vinden naar het Zuiden van Zambia, alwaar dé attractie van Zambia te vinden is namelijk de Victoria watervallen. Overigens hoorde ik dat Zambia dit jaar ook voor het eerst met een uitgebreide stand op de toerismebeurs in Utrecht is gesignaleerd. Er zijn in de afgelopen 5 jaar moderne hotels gebouwd die de luxe hebben die westerse mensen gewend zijn en er zijn ook kleinschalige kampen in de natuur die je dicht bij de wilde dieren van de Afrikaanse savanne brengen. Je kunt feitelijk de hand schudden met ontdekkingsreiziger Livingstone die een standbeeld heeft vlak bij de watervallen. Het grensstadje aan de Zambiaanse kant van de watervallen is heel toepasselijk ook naar hem vernoemd. Vroeger (lees 5 jaar geleden) gingen de meeste toeristen naar Zimbabwe om van daaruit de watervallen te bezichtigen, maar de leider van dat land, Mugabe heeft feitelijk iedere bezoeker weggejaagd en het land is niet meer stabiel. De politieke steun van de Zambiaanse overheid aan Mugabe brengt heel wat op is de cynische grap die deze dagen veel gemaakt wordt. Ook heeft er een landverhuizing plaats gevonden van een groep Zimbabwaanse blanken die hun bezittingen kwijtgeraakt waren en nu naar het stabielere Zambia verhuisden om daar verder te boeren. Er wordt gezegd dat iedere boer die zich in Zambia gesetteld heeft bijna 1000 mensen aan werk helpt, dan moet je nog niet vragen tegen wat voor arbeidsvoorwaarden, maar het is toch een belangrijke zaak dat de dorpsjongens van 15/16 jaar en ouder hun energie positief kunnen gebruiken door te werken. Het afgelopen jaar heeft Zambia netto voedsel geëxporteerd en dat was voor het eerst in een heel lange tijd. Daarnaast is het Noordwesten van het land rijk aan minerale grondstoffen en metalen, waarbij de koperwinning een belangrijke rol speelt. Door het stijgen van de prijzen van deze metalen over de hele wereld en ook doordat de overheid zich minder bemoeit met

de exploitatie hiervan zijn er de afgelopen jaren belangrijke investeringen gedaan die de hoeveelheid exporteerbare koper doen toenemen, waardoor ook daar de werkgelegenheid toeneemt en de levensomstandigheden kunnen verbeteren. Tot zover het goede nieuws. Zambia is een land van vele uitersten. Supermooie wildparken en heel lelijke sloppenwijken. De modernste bioscoop waar de nieuwste films eerder draaien dan in Nederland maar slechts een zeer beperkte groep die het geld heeft om er naar toe te gaan. In Zambia met zijn 10 miljoen inwoners heeft naar schatting 80% van de beroepsbevolking geen werk, de overige 20% leiden een modern leventje, compleet met mobieltje. Het land werkt zich op, maar de corruptie tiert nog welig, als voorbeeld hiervan kan gelden dat alle politici zichzelf een bonus van 40.000 dollar hebben gegeven voor het kerstcees. Tegelijkertijd is er geen geld om overheidsambtenaren die tussen de 60 en de 100 euro per maand verdienen een loonsverhoging te geven die hun het leven wat gemakkelijker maakt en wordt er gevraagd om nog even de broekriem verder aan te trekken. Om het nog maar niet over de mensen te hebben die buiten de stad wonen. Er is een organisatie die bij houdt wat het levensonderhoud van een familie van 6 mensen kost en zij zeggen dat deze familie per maand ongeveer 170 euro nodig heeft om rond te komen.

Shimabala

Dit jaar hebben we ons vooral geconcentreerd op het gebied waar de stichting al eerder de plaatselijke bevolking in de gelegenheid stelde om een basisschool en een kliniek te bouwen. Een aantal jaren geleden was de moraal van de bevolking in dit gebied zeer laag om maar in welertermen te spreken, maar doordat de school er kwam en de kliniek kreeg de bevolking geloof in eigen kunnen. De Hetty Denen Shimabala basisschool heeft tegenwoordig ruim 600 leerlingen in twee schoolgebouwen. Er zijn een aantal huizen voor leraren in de buurt gebouwd en er komt ook een politieagent wonen voor de veiligheid zullen we maar zeggen. De verpleger die de kliniek voert is een zeer enthousiaste man die vanuit het stadje Kafue zijn middelen krijgt en het vertrouwen van de hele gemeenschap gewonnen heeft. Soms is het zelfs wel een beetje te druk krijg ik te horen. Verder heeft het sociale leven zich verder ontwikkeld en bestaat er een actieve vrouwenclub. Sonya Doras, die vanaf het eerste moment bij de ontwikkelingen in Shimabala is betrokken vertelt dat de belangrijkste winst van de projecten tot nu toe is dat de mensen weer vertrouwen in eigen kunnen hebben gekregen, dat ze niet alleen afhankelijk zijn van wat anderen komen brengen maar zelf dingen in beweging kunnen zetten. Het afgelopen jaar is daar dan nog een project bijgekomen. Naast scholing en medische zorg is goede voeding ook van belang voor een goede start in het leven. Nou kan daar natuurlijk een hele boel onder vallen. Toevallig kwam de stichting in aanraking met de stichting Heifer die werkt met dierenprojecten in een groot aantal landen. Na de eerste contacten en een bezoek aan Zambia bleken melkgeiten een goede bijdrage te kunnen leveren aan de gemeenschap. Voordelen van geiten boven koeien zijn dat ze kleiner zijn, dus minder duur in de aanschaf en voeding ervan en dat de melk kwaliteiten heeft die de kwaliteiten van koemelk te boven gaan, zoals een lichtere verteerbaarheid en weerstandsvergrotenende factoren in de melk. De vrouwenclub was wel gewend aan geiten, maar niet aan melkgeiten. Ook gingen er een aantal verhalen over geitenmelk de ronde. Mevrouw Ngulube vertelde dat je bijvoorbeeld na het drinken van geitenmelk geel haar zou krijgen of dat je er ziek van kon worden. Gelukkig werden er toch

een aantal dappere vrijwilligers gevonden die de melk wel wilden proberen. Deze helden ontcrachtten dus de mythes die er aan verbonden waren. Maar om terug te gaan naar de opzet van dit project toen er nog geen geiten waren hebben we samen met de Heifer mensen besloten om het project uit te gaan voeren. Heifer Zambia geeft advies aan de mensen hoe ze de geiten het best kunnen houden. Uiteindelijk heeft de groep die de dieren ontvangt de eindverantwoordelijkheid. Zo moeten de leden besluiten welke vrouwen de eerste geiten krijgen en als deze geiten dan lammetjes gekregen hebben worden die doorgegeven aan de vrouwen die nog geen dieren hebben gekregen. Besloten werd dat in eerste instantie 100 drachtige witte melkgeiten en 5 bokken te geven aan de vrouwenclub. Van deze 100 geiten zijn er 20 bestemd voor de school waar de leerlingen les krijgen in het verzorgen van de dieren. Daarnaast heeft de vrouwenclub 20 vrouwen aangewezen die ieder 4 drachtige melkgeiten heeft ontvangen. Eind september zijn de geiten per luchtvracht gearriveerd in Zambia, na een acclimatisatie periode die uiteindelijk 6 weken zou duren waren de vrouwen zo ver dat ze begin november de geiten gekregen hebben. Toen wij een aantal vrouwen bezochten begin december waren er al 30 lammetjes geboren en gaven een aantal geiten melk. De melk werd in de thee gedronken en aan zieke kinderen gegeven. Een familie had zelfs melk verkocht op de markt. Hopelijk draagt dit project ook de zaadjes van economische ontwikkeling aan, misschien zijn sommige geitenhouders wel zo succesvol dat de melk snel meer wordt dan dat de familie gebruikt. De geiten die we gezien hebben produceren tussen een halve en anderhalve liter melk per dag, maar dat moet toch wel twee liter per dag kunnen worden als ze beter gehouden worden en er meer groene bladeren zijn in het regenseizoen. Een vrouw die ook geiten had verzorgde een aantal wezen in haar huis, ze zei dat de melk goede effecten had op de kinderen. Eén van de ontvangende families kreeg een keer een tante uit Kafue op bezoek, een dame die pertinent geen geitenmelk lustte in verband met de eerder genoemde bezwaren. Toch kreeg zij het zonder te weten in de thee, die ze gewoon opdronk en ook nog zei dat het heerlijk was. Toen ze later te horen kreeg dat er geitenmelk in zat vertrok ze dodelijk geschrokken spoorlags. Een paar weken later was haar haar nog steeds de gewone kleur en was ook zij er van overtuigd dat blijkbaar niet alle bijgeloof op waarheid berustte. De school was begonnen met het bouwen van een mooie voorbeeldstal, maar na de vloer en de helft van de muren gezet te hebben bleek het geld op te zijn. Onze stichting heeft beloofd om de benodigde financiering bijeen te zoeken om het gebouw snel af te maken, zodat de geiten ook naar de school toe kunnen en het landbouwonderwijs verder plaats kan vinden. In ieder geval hebben we al hele mooie foto's van blijde kinderen in schooltenu die de geiten verwelkomen.

BOCCS Kabwe

Het open community school project wordt nog ieder jaar gesteund met een bijdrage voor de dagelijkse kosten die de school maakt. Hierbij horen opleiding voor de leraren die als vrijwilligers binnenkomen, de kosten die gemaakt worden om kinderen zonder ouders een warme maaltijd per dag te geven en een bijdrage aan de loonkosten van de school. Het schoolhoofd Mary Mukuyamba vertelde dat er nu meer dan 4000 leerlingen verdeeld over 7 scholen in de diverse wijken van Kabwe les krijgen, waarvan de eerste 8 kinderen die in 1996 bij de start van de school binnengekomen waren (200) nu eindexamen gedaan hebben op 18 jarige leeftijd. Sommigen van u hebben er voor gekozen om binnen dit

programma een wees op afstand te adopteren voor een maandelijks bedrag. Hiervan worden kleding, vaccinaties, de maaltijd en schoolbenodigdheden van betaald. Mary vertelde ook dat de problemen van het besturen van de school ook behoorlijk gegroeid zijn. Als gevolg van ziekte en dergelijke zijn een deel van de oude getrouwen overleden en het is moeilijk om uit de jongere generatie mensen te vinden die de vrijgekomen plaatsen in het schoolbestuur op een goede manier kunnen vullen. Ook is het gedeelte van de financiering die vanuit de overheid komt onderwerp van discussie. Sommige van de zeven scholen komen er wel voor in aanmerking, andere niet en het geld is altijd door het schoolbestuur over alle scholen verdeeld, nu wil de staf van een deel van deze scholen dat niet meer. Overal zijn er wel problemen, maar hoe succesvoller het project hoe groter de organisatie en hoe meer problemen er op te lossen zijn. Mary was echter optimistisch en nog steeds vol energie.

Zambia in Nederland

Verder hebben we bezoek gekregen vanuit Zambia. Rond de kerst 2004 kwam Sonya Doras voor een kort bezoek aan Mientje Denen over om de stichting en alle gulle gevers te bedanken en aan te voelen hoe Zambia leefde vanuit Sambeek en omstreken. Ook werden nieuwe zaken besproken. Sonya gaf aan dat een groepje dames van een dorp uit de buurt van Shimabala ook een school wilde bouwen op dezelfde manier waarop de Shimabala mensen hun school gebouwd hebben, dus zelf het werk doen met financiële steun van de Hetty Denen stichting. We gaan bekijken wat de mogelijkheden zijn.

Verder vierde Zambia dit jaar haar 40e jaar onafhankelijkheid. Dit werd onder andere gevierd door middel van een grote manifestatie in het Tropenmuseum in Amsterdam op 20 november 2004. Er is een fotoboek gemaakt over Zambia en verschillende kopstukken uit de zambiaanse politiek waren overgekomen om een discussie te voeren over onafhankelijkheid en wat dat werkelijk betekent. Financiële onafhankelijkheid van de wereldbank en IMF bijvoorbeeld.

Een zambiaanse student die op dit moment in Nederland studeert is bereid om bij gelegenheid de situatie in Zambia toe te lichten, dit alles wel in het engels.

Verder heeft de stichting het afgelopen jaar deelgenomen aan manifestaties in de Weijer in Boxmeer en bij de St. Jan's feesten in Sambeek. We mogen natuurlijk ook niet de talloze particuliere initiatieven vergeten en willen bij deze iedereen bedanken die zich het afgelopen jaar op enige wijze heeft ingezet voor de stichting.

Joost van Dijk

- De aanvraag door het kerkbestuur St. Jan de Doper in Sambeek, om de opbrengst van de Vastenactie 2005 van de parochie te besteden aan Zambia, is goed gekeurd. U hoort hier meer over via pers en in 'Onder de Toren'.
- Dank voor alle giften van het afgelopen jaar, vooral namens de vele hulpbehoevende kinderen in Zambia!

Correspondentie adres:

St. Hetty Denen voor Zambia
M. Denen-Kuijpers
Schilderstraat 5
5836 BD Sambeek
gironummer: 2940996